

Tab. 2. Diferenciální diagnostika projevů syfilis podle stadií onemocnění (upraveno, převzato Bologna JL, Schaffer JV, Cerroni L. *Dermatology*. 2nd ed. Vol. 2. Elsevier; 2024. p. 1461-1473. ISBN: 9780702082252)

Primární syfilis
■ Vředy anogenitální oblasti: herpes genitalis, trauma genitálu, fixní léková erupce, ulcerativní karcinom genitálu (př. Skvamocelulární karcinom), chancroid, lymphogranuloma venereum, Lipschütz ulcer, Behçetova choroba
Sekundární syfilis
■ Kožní příznaky: pityriasis rosea, psoriasis guttata, virové exantémy, lichen planus, léková erupce, folliculitis, eczema nummulare
■ Slizniční projevy: lichen planus, afty, herpangína, pemphigus, syndrom ruka, noha, ústa
Condylomata lata: HPV indukované anogenitální bradavice, skvamocelulární karcinom, bowenoidní papulóza
Terciární syfilis
■ Kožní: lupus vulgaris, tumory, mycosis fungoides, sarkoidóza, lupus erythematosus, leishmanióza, chromoblastomykóza, aktinomykóza, TBC

Obr. 2. Roseola syphilitica jako kožní projev sekundárního stadia u dospělé ženy

Obr. 3. Plantární syfilid u mladého muže

Ulcus durum bývá často solitární, vředy však mohou být i mnohočetné. Sekundárně vzniklé vředy v úzkém kontaktu sliznic nebo kůže označujeme jako tzv. „otiskové vředy“. Toto stadium je často doprovázeno regionální lymfadenopatií, která opět

Obr. 4. Palmární syfilid jako projev sekundarismu syfilis u dospělé ženy

Obr. 5. Nodulární projevy sekundárního stadia syfilis u dospělé ženy

po několika týdnech samovolně odeznívá. Vředy bývají často přehlédnuty v perianální oblasti, análně a rektálně (častěji u skupiny MSM), u žen často unikají pozornosti vředy v oblasti cervixu (2).

Sekundární stadium, syphilis secundaria

Toto stadium nastává od 9.–10. týdne a neléčené trvá většinou 5–6 měsíců. Podstatou je

Obr. 1. Tvrdý vřed neboli šankr (lat. *ulcus durum*, angl. *chancr*) u mladého muže, bez průkazu jiného patogenu ze stěru z defektu

diseminace (hematogenně, lymfatickými cestami) a množení *T. pallidum* v různých tkáních společně s cirkulací „imunitních komplexů“ (obsahující treponemové proteiny vnější membrány). Jedná se o lidské protilátky proti fibronektinu a složky komplementu. Toto stadium je charakteristické velkou pestrostí klinických projevů na kůži (tato ložiska lze označit za málo infekční) a sliznicích (naopak velmi infekční ložiska) společně s prodromálními příznaky a symptomy (subfebrilie, generalizovaná lymfadenopatie, bolesti hlavy, myalgie, ztráta hmotnosti, bolesti v krku, hepatosplenomegalie). U těhotných žen může dojít k přenosu infekce na plod transplacentárně.

■ Nejčastějším projevem kožní manifestace je tzv. „*roseola syphilitica*“ (Obr. 2). Jedná se o nespědivá makulózní ložiska růžové, fialové až červeno-hnědé barvy různého průměru (1–20 mm) generalizovaná po těle. Tato ložiska bývají více patrná po fyzické aktivitě nebo horké koupeli. Další formou může být „*lichen syphiliticus*“ s nálezem nespědivých papuloskvamózních ložisek. Obdobné kožní eflorescence, však v seborrhoické predilekci, dostaly název „*corona veneris*“. U řady pacientů můžeme vidět „*palmoplantární syfilid*“ (Obr. 3, 4) s nálezem papul a plaků s olupujícím se límečkem (tzv. „*collarete of Bielt*“) na dlaních a ploskách nohou. V oblasti krku se na kůži mohou vyskytnout pozánětlivé hypopigmentované makuly poeticky přezdívané jako „*Venušin náhrdelník*“. Další kožní projevy, však méně časté, mohou být projevy papulokrustózní, nodulární (Obr. 5), papuloerozivní, papulae rhagadiformes